

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published three times a week by the Ukrainian Labor News Ass'n,
 Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень:
 у вівторок, четвер і суботу.
 Видає Стіваришення "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

РОБОТА ПРОВКАТОРІВ З ДЕФЕНЗИВИ В ПОЛЬЩІ

Свого часу цілий світ облетіла вістка про те, що у Львові зроблено спробу зривати склади військової амуніції. Зловмисно, що підкадала пекельну машину під ці склади. Доносилося, що арештовано кілька осіб, між ними й громадянина Радянських Республік і... кілька Українців. Розуміється, польська й світова буржуазна преса зараз прислала це більшовикам, що це вони зривали минулого року штабквартиру Варшави, військової склади амуніції в Букарешті і що це ніхто інший, лише вони хотіли зривати військової склади амуніції у Львові, а навіть десь аж на Філіппінських островах. Буржуазна преса писала навіть, що існує така спеціальна більшовицька організація, метою якої є зривати по цілому світі військової склади амуніції.

Тимчасом старокравці газети з 17. липня приносять вістку, що

"У львівському військово-польовому суді почали розглядати справу про намір зривати склади військової амуніції.

Думка, що справу інсценувала охрана, на суді виправдалася цілком. На лаві підсудимих Дмитр і Салоніко, яких обвинувачують у приставстві пекельної машини до склади. Школовському і Салоні. Останні є на суді, як свідки. Вони були тайними співробітниками охрана і їх вимушено зачасно повідомілили. Як показує обвинувачення, провкатори запропонували їм послуги, щоб зривати львівські склади. Таку ж пропозицію перед ним їм зробило і якийсь таємний доповідач Гаровський, який обіцяв за це привезти пекельної машини 600 доларів. Гаровський віднаваля себе за комуністів. На суді, їх звинувачено, нема. В оскарженні зазначається, що вони "нікди".

Отже самі польські провкатори, служители дефензиві (тайної поліції) хотіли зривати військової склади у Львові для того, щоб мати причину для нагінки на робітничі організації в Галичині, щоб мати причину катувати українське трудове населення так само, як це зробили польські власті після зриву штабквартири Варшави.

Але на цей раз їм не вдалося. Піймалися на гарячому. І буде-ж мати польський суд клопотів, поки... затре цю справу.

Таким провкаторним заочним польської дефензиві вчирні деякі "шири України" в Канаді, бо це також дає їм "матеріал" для боротьби з більшовизмом. Едмонтонська українська републіка "Наш Поступ" з 3. червня з приводу цих зривів пише:

"Крім ширення більшовицької пропаганди по всіх краях земської кулі, більшовицькі агенти час від часу піднімають питання про зривання штабквартири в Варшаві у повітря. Випоминів не найбільш. В минулому місяці вилетів у повітря великий магазин амуніції в Букарешті. Випоминів певно теж не знайдуть, бо більшовицька своєю роботою робить дуже хитро. В дечім і нам, Українцям, від них можна би учитися".

А от цим разом винуватин якраз найшли, і вони є зовсім не більшовики, але такі польські поліцаї, і прийдеться "ширим Українцям" "західного свистка" вчитися провкаторського мистецтва в польських охранныхів.

Та поки вони навчаються, ми вже бачимо спільність ідей між польською дефензивою з "великими українськими патріотами" в Канаді. Польські дефензивники зривають склади амуніції для того, щоб мати нагоду поборювати робітничі організації, а українські патріоти їм собі використовують ту роботу польських провкаторів з тою самою ціллю. Та ще й хвалиться, що нешкоділо-б "нам, Українцям", не лише використовувати, але такі училища цього ремесла.

Ур-те, boy's! Деякі молоді українські інтелігенти почали вже вчитися бандитського мистецтва від шікаговських міланерських синків, а ви вчитесь від польської дефензиві. Докажіть, що ви бодай на цім полі порівняєтеся з "культурною демократією" буржуазних країн, яку ви так любите, шануете і величаєте.

САМІ ПРО СЕБЕ.

Що українська широко-патріотична інтелігенція здібна на найчорніші вчинки, про це свідчить її рекорд за останні роки. Але щоби вона сама себе називала проституткою — цього ще до тепер не траплялося. А тепер вона докотилася вже й до того. Так таки прилюдно й назвала себе проституткою.

Хай нам дарче читач за цей вислів, але не наша вина в тому. Так сама себе називає українська буржуазна інтелігенція.

Багато української інтелігенції, що попередно ворожо ставилася до радянської влади, пішло тепер до неї на службу. Одні пішли шире, другі ради куса хліба, а треті з ціллю шпіонажі. Ми так завжди її класували і так воно є на ділі. Даремно скавувати чорносотенна преса, що робітництво є проти інтелігенції взагалі. Це є підленька брехня і не більше. Робітництво є проти такої інтелігенції, яка ради свого власного добробуту і галуного egoїзму (хочу бути міністром!) служить польській шляхті і міжнародним капіталістам, а в Канаді ріжним спекулянтам аж до шпіонства і бандитизму включно.

Що-ж до чесної наукової інтелігенції, з буржуазними, чи як вона сама каже — демократичними поглядами, то хоч робітництво й не годиться з ними її поглядами, навіть поборює їх, воно ніколи не виступало проти неї так, як проти попередньої, не змішувало її з нею, а навпаки, відрізняло. Ніколи робітничі газети не виступали в такій батярській спосіб проти М. Грушевського, як виступали проти него такі українські інтелігенти від Піснечевського аж до Винниченка включно. А Грушевський хоч і наукова сила, все-ж таки вліз в політику. Тому завжди, коли робітничая преса виступала проти Грушевського, як проти політика, то в тім виступі скорше чувся докір, чим ворожнеча, щось в роді: "ну чого тобі, старий діду, лізти було в політику".

Та не про це ми тепер хочемо говорити. Ми хочемо говорити про те, як українська інтелігенція сама себе публічно назвала проституткою. Зі щирого серця назвала. Ось маєте:

У 137-ім числі львівського "Діла", органі "найповажнішої" української інтелігенції, органи українських адвокатів, поміт, докторів, послів, появилася кореспонденція з Радянської України від якогось "молодого професора одного з українських

університетів". Описавши, що на Україні "всі інтелігенція і багато інших стоять на радянській службі", похвалившись, що "тепер можна такій людині, як я, мати добру посаду", лише треба "прийняти певні погляди, точно означені", той "молодий професор" закінчує свою кореспонденцію такими словами: "По суті всі наша братія займається проституткою (даруйте на слові), прилюдно маніфестуючи одне, внутрішньо не приймаючи цього та безсило лаються".

А що, смачне? Можна припустити, що цей "багато-надійний" "молодий професор", "прилюдно маніфестуючи одне, внутрішньо не приймаючи цього" — з роспуки "безсило виляється", назвавши свою братію проституткою. Але-ж що думало "Діло", коли містило це? Що думали українські патріотичні газети в Америці, коли передруковували це?

Що вони думали? Хотіли вкести більшовиків? Тай чим? Тим, що публічно назвали всю свою братію проституткою? "Ото файно, панове!" Що-ж, вам і книги в руки. Ви краще знаєте свою братію, чим ми. То-ж сваритися за те не будемо. Однак ми аж ніяк не годимося з тим, щоб такі всі українська інтелігенція заслуговувала на такий титул. Зрештою, ви самі кажете, що це тільки ваша братія займається проституткою, значить, братія "Діла" і тих газет, що передрукували цю кореспонденцію. Нічого собі, що й погратувати вам можна. Завжди так говорять самі собі правду в очі!

Волинцев.

УКРАЇНСЬКА ЖОВТО-БЛАКИТНА ПРЕСА ПРО УКР. ИНТЕЛІГЕНТА-БАНДИТА.

Читачам "У.Р.В." відомо вже Вівнігеу зістало потрясення, що бандіт є в Україні. "Кан. Ранок" певно хотів сказати, що українська патріотична інтелігенція міста Вівнігеу зістала потрясення. Зате "Кан. Ранок" каже, що "шлюб давав сам єпископ Буда". А "Укр. Голос" каже, що шлюб давав рідний брат Колчуна.

Натискаючи на той нещасний шлюб Колчуна, два релігійні прітвники католиків, забрехалися. Тобто один котрийсь з них забрехався.

А от "Канадійський Українець", орган тих кол української інтелігенції, серед яких М. Колчун був найбільш знаний, не знає що й казати, та оттак пише:

"Як потім виявилось, самоубійник є ідентичний з мешканцем в Вівнігеу й студентом фармації Михайлом Колчуном". Лише "ідентичний". А зміст того, щоб розповісти зовсім читачам за англійською пресою про вчинки цього "студента фармації(?)", "Кан. Українець" розповідає про те, як минулого року бідний студент був учасником автомобільної катастрофи в Сейнт Боніфейс, підчас якої зігнула одна доглядачка (нора).

"Він самий вліз поважні ушкодження голови. Від того часу він зрідкував певні симптоми душевної неуги, котрі були предметом занепокоєння для його окруження. Він теж заживав постійно наркотиком".

"Кан. Українець" нічого не загадує при яких обставинах сталася хоч-би ця автомобільна катастрофа. А сталася вона, коли молада компанія інтелігентів в компанії кількох шпитальних доглядачок, послили вертали вночі з "good time" і їх автомобіль перевернувся та убив одну з доглядачок.

Отже, як виходить після "Кан. Українця", Колчун, який керував автомобілем, тоді розбив собі голову і дістав... симптоми бандитизму.

Поки жив Колчун і угощав, то мав приятелів і ніхто не питав його, де він грошей дістає, а тепер всі приятелі виреклися його і вдають, немов-би не знали його. Це вже дуже не гарно!

Мусій.

ЧИ НЕ РЕКОРД?

ШКАГО, 1. серпня. — На засіданні Шікаговської Кримінальної Комісії виявилось, що в Шікаго припадає майже одно вбивство на кожний день в році. В місяці липні поповнено в Шікаго 30 вбивств. За перших 213 днів цього року в Шікаго поповнено 205 кримінальних вбивств.

Як тільки відкрито в Москві забальсоване тіло Леніна для публічного оглядіння, першого дня звідало 17,000 осіб.

Польсько-шляхетський уряд заборонив до цього часу існування і вступ до Польщі 54 українським газетам і журналам.

КАРТИНА З ПОЛЬСЬКОГО СОЙМУ.

Дня 9. липня велася в польському соймі нарада над проектами 3-ох законів про мову в адміністрації, судах і шкільництві. В цій справі забирали голос представники національних меншостей. В часі їх промови сиділи зі сторони соймової правниці найорднаришні оклики, лайки та погрози; крики не уставляли ані на хвилину. Маршалок кілька разів переривав дискусію, проти чого зазавто протестували нац. меншости. Посол Прилуцький на знак протесту крикнув на адресу сойму: то "лайдацтво", а послови з З.Л.Н. Добій, який накинувся на нього з лайкою, кликнув у відповідь: мілч бидле! Добія кинувся на Прилуцького, почався бійка, в якій Прилуцького побито таки в соймовій салі. Маршалок оголосив, що Прилуцького і Добію виключається з трох соймових засідань і перервав дискусію. В часі павзи почалася бійка на коридорі. Прилуцький вдарив кілька разів Мантериса з З.Л.Н., який був його в соймовій салі разом з Добією. В оборону Мантерисові прийшли його колеги і тяжко побили Прилуцького. Невимовні крики, огидні лайки і безсидні погрози сипалися в сторону представників

національних меншостей. Особливо безсидні крики й лайки неслися в хвилину промови білоруського посла Тарашкевича, який заявив, що білоруський наряд не приймає таких законів і домагається евакуації польської адміністрації з білоруських земель, в цілі утворення там білоруського робітничо-селянського уряду. Однак до найбільшої загорілости і звиродіння дійшли вислови ненависти до тих національних меншостей, для яких саме ухвалювано ці "ушасливаючі" закони зі сторони польських соймових утрпувачів, коли на соймову трибуну виступив посол Андрій Пашук з Кляубу У.С.Д.П. і почав свою промову на українській мові. В той час сая соймових засідань нагадувала все, тільки не сойм. Один негавгаючий рев, проклони й найорднаришні видумування послилися проти бесідника, українського соціяліста, який став в обороні прав української мови. Про те пишемо на іншому місці, а цим разом подаємо нашим читачам лиш загальну картину з нарад варшавського сойму, щоби всякому було ясно, як в польському соймі ухвалюються закони "для ушасливлення" національних меншостей.

ПРОМОВА А. ПАЩУКА В ПОЛЬСЬКОМУ СОЙМІ, виголошена дня 9. липня, 1924 року в українській мові.

Високий Сойме! Внесені польським урядом законопроекти про н. зв. рівноправність нов національних меншостей на їх території в суді, школі й адміністрації, по відношенню до українського, білоруського, литовського й неуглядне-них цими законами жидівського і німецького народів — це проекти провкациійні.

Провкациійні ці закони є і у відношенню до польського робітництва і селянства, волю котрого польський уряд старается сфальшувати.

(В часі промови, коли польська правнича почула, що говориться по українськи, почався крик: що це! пане маршалку, це нарушеніня регуляміну! Деякі посли почали кричатися з кулаками до трибуни. Маршалок Морачевський звертає послови Пашукові у варту, що згідно з регуляміном сойму, промовць вільно виголосувати тільки в польській мові.)

Посол Пашук говорить дальше: Ці закони як і багато інших законів це твори звироднілої шляхти зліп знаку XVI століття, які мають на меті спливити вський культурний рух українського народу, як рівнож і всіх національних меншостей, що стогнуть і захищаються в шляхетсько-буржуазній Польщі, зробити в цих погній для розвитку польсько-шляхетської культури "Заглоб". Що до жидівського і німецького народів, перемішаних з територіяльно українською і білоруською більшістю, то ці проекти мають на меті вжити їх як заряддя дику "варварської" внародовлюючої роботи. (На салі знявся крик, посол Добія з базарною лайкою скаче до трибуни з затисненими кулаками. З українських, білоруських і жидівських лавок несуться оклики: "Добія до бунету!" Добія до пос. Пашука: "Бандита! Пусце мене, я ему..." Добію тримають. Маршалок знову прикликає посла Пашука до порядку.)

Посол Пашук говорить дальше: Те, що вище наведе, це дар не для національних меншостей, лиш для заграпці. Для світа, під натиском котрого ви висунули так поспішно ці "закони", бо хочете, щоби вони нам стади відповіддю на ріжні протести зі сходць заходу. Це шахрайство розраховано на ошукаство публічної опініи світа, це облуда й самообман, бо ці закони є лиш ствердженням фактичного стану річей, що в Польщі всі закони, всі зобовязання, починаючи від конституції а кінча-

ючи вськими трактатами, залишаються пустими, безвартісними папірчиками, які нікого і до нічого не зобовязують. (Крик не вгає, лайка продовжується. Українці і Білоруси борються промовця. Маршалок прикликає бесідника в третє до порядку і дзвонить у великий дзвін, щоби заглушити бесідника. Голос: "Це дзвін з ревіндикованої церкви".)

Посол Пашук говорить дальше: Цими законами ви розшмаговуєте живе тіло українського народу і його землі, відділюючи Холмщину, Підлашша і відріжнюючи Галичину для екстермінаційних і внародовлюючих цілей, але український наряд, хоч підбитий та економічно виснажений, не "позволить" вам поховати свою душу, свою енергію до боротьби. (Маршалок відбірає голос послови Пашукові з записанням до протоколу.)

Посол Пашук говорить дальше: Тисячеліття українська культура, що на століття переросла звироднілі твори людожерів Ст. Грабських і ліберальствуючих шляхтичів, вичине їх на смітник політично культурного життя і переїде над ними до діяного порядку в боротьбі за повне національне і класове визволення зпід бруталного, шляхетського чобота. Український наряд поза межами ризької лінії в спілці з усіми пращючими народами бувшої Росії, скинувши деспотичне царське ярмо, створив свою могутню робітничо-селянську републіку, відродив свою високу культуру, а в союзі з пращючими й висискуваними масами Польщі і цілого світу занесе порох хняві перепони до відродження і на Західній Україні.

(Маршалок закриває засідання на 5 хвилини. Посол Пашук не сходить з трибуни, лиш же до скінчення павзи, щоби говорити дальше. Несуться крики: Проч з трибуни! Ти більшовіку шовіністични! Посол Пашук відповідає: це ваша толеранція, так будуть застосовувати ваші старости і поліція те, що ви ухвалюєте. Встайте! Будьте хоч толерантні зглядом до того, що ухвалюєте. — Посол Пашук не воду. Голоси: Не пій польської води! — Пос. Колзубський: Всю польську воду випий! Добія кричить: То безчельнось! Як он патши безчельно! — Сторожа забірає з мовниці посуду з водою, підставку і склянки, боючись, щоби не прийшло до бійки. Пашук стоїть на трибуні під градом ріжних викриків. Укра-

їнські і білоруські послы щоби охоронити Пашука від бійки, окружили трибуну.

Після 5 хвилин маршалок Морачевський оголошує засідання відкритим. Посол Пашук хоче говорити дальше, однак маршалок проголошує, що змінється денний порядок і приступається до морського закона. Доперва тоді пос. Пашук в супроводі лайки і криків на правниці і бурі дохвальних оплесків зі сторони національних меншостей сходить з трибуни.)

ЧЕРВОНІ ІСКРИ.

В Варшаві два польські худіганди напали серед білого дня на будинок на секретаря радянського посольства і тяжко його побили.

Поліцаї, замість боронити, тримав секретаря за руки, щоби той не міг боронитися. І нічого.

Пару тижнів пізніше відділ повстанців (так каже телеграм), наїхав на польське пограничне місто Столице. Підчас нападку сім поліцаїв убито і трійцять ранено.

Це наробило в цілій Польщі великого переполоху, аїрпались нагло всі міністри і вислали до радянської влади ноту.

По моєму добре було-б, коли-б радивало по цій ноті застїнала Польщі оттакое: "Хто сіє вітер, той жне бурю".

"Бритійські власті вкють всіх засобів для поборювання революційної небезпеки в Бенгалі" (Індія) — сказав Ірл оф Літоп, англійський губернатор Бенгалю.

Бо така програма робітничого уряду.

Італія виробляє велику кількість аероплінових бомб німецького типу для японської флоты...

Це, так би сказати, інтернаціоналізації німецьких бомб.

Буде мир на землі...

Недавно телеграми подавали, що в одній околиці Дітройт аерештовано голубу міста і його секретаря (обидва Поляки) за бутлегерство.

Відбувся суд і... одного з них, Славинського, увільнено, щоб доглядав свою сімю, яка складається з десяти душ... Щасливий бутлегер.

Англо-радянська конференція в вівторок (6. серпня) рало розбилася, в середу рано сіцілилася, того самого дня вечером договорилися, в четвер в парламенті потвердилася, а в п'ятницю піднялася.

Цим разом і англійська демократія працювала з більшовицькою скорістю.

Останні телеграми знов доносять, про напад повстанців на польський пограничні міста. Кажуть, що польська поліція чє в змові з повстанцями.

Щось рветься польській шляхті, коли вже й П опора — поліція йде проти неї. Дильшмати кажуть, що останньою опором польської шляхти будуть багнеті... на які вона опиреться грудьми.

Бааган балканізується: Греки проти Болгарів, Болгари проти Греків, Македонці проти Греків і Болгарів, Сербі проти Хорватів, Румуни... "іще гірше"...

Так довго капіталістичні хижаки цих кишенькових держав будуть жертися між собою, доки червоні іскри не освітять роуму трудових мас Балкану. А до того йде! Навіть швидким темпом.

Куркулєнко.

Хто читає той знає! А хто читає "Українські Робітничі Вісти" той два рази знає. Тому я читаю цю робітничо-фармерську газету і другим раджу. Читайте "Укр. Роб. Вісти".

ТРЕТІЙ КОНГРЕС ПРОФІНТЕРУ.

(Кінцеве слово т. Лозовського.)

На конгресі Профінтерну 12 липня тов. Лозовський виступив з кінцевим словом з докладом про найближчі завдання міжнародного робітничого руху. Тов. Лозовський зазначив, що цілком безперечні факти свідчать про перехід робітничої класи до наступу на багатьох країнах, а значить, і про величезні зміни в світових обставинах. Переходячи до справи про єдність руху, тов. Лозовський зазначає, що всі заперечення проти тактики завоювання реформістських спілок з середини безпідставні. Треба тільки твердо дотримуватись у комуністичних фракціях реформістських спілок твердої комуністичної лінії, не допускаючи опортуністських ухвал. Прагнення до єдності, звичайно, не повинно означати хоча-б найменшої втрати своїх революційних позицій. Зауваживши кончею потребу надалі безпощадного нищення пережитків національного розбрату, що спостерігаються в чехословацькому революційному профусі та на обов'язку вступу до єдиної великої спілки німецьких текстильників Рейтенберга, що стоїть поза нею, тов. Лозовський переходить до справи про фабрично-заводські комітети, підкреслюючи, що останні є перші за все органи організації мас та витягання низів до революційного руху. Фабрично-заводські комітети повинні утворюватись в процесі жорстокої боротьби за маси. Тільки в такий спосіб зростають вони

справжнім фундаментом нових виробничих спілок та привести до встановлення єдиного фронту. Справу про єдиний фронт та про єдність руху — єдність аж до організаційного зв'язку обох Інтернаціоналів на з'їзді єдності, — повинен ставити в масах кожний революційний робітник. Освітливши коротко справу про негритянські спілки, організація яких конче потрібна там, де профспільчанські бюрократи не допускають чорних до спілок, тов. Лозовський переходить до справи про зв'язок з селянством, і зазначає, що цей зв'язок повинен встановлювати весь пролетаріат всіма, якими тільки може, засобами. Але найвідповідальнішими провідниками цього зв'язку є спілки, що безпосередньо зв'язані з селом. Наприкінці тов. Лозовський підкреслює величезні труднощі інтернаціоналізації виступів, що є для Профінтерну черговим завданням. Передумовами інтернаціоналізації є: боротьба за підвищення класової свідомості широких мас, збільшення боротьби проти реформізму; збільшення гнучкості нашої організації, піднесення ініціативи низів, вивчення супротивника, ринків, умов, становища виробництва, утворення міжнародних бойових комітетів прикордонних та виробничих, утворення міжнародних фондів, і перш за все зміцнення власних організацій. Поданий тов. Лозовським проект резолюції одностайно береться за основу та передається до комісії для редактування.

таріатом точиться боротьба за завоювання селянства. У боротьбі за селянство вирішується проблема соціальної революції, в неї повинен через те якомога більше втягуватись Комуністичний Інтернаціонал Молоді і нинішній Конгрес це зафіксує. У другій частині доклада т. Мануїльський зупиняється на справі про тактику єдиного фронту й на справі про робітничий уряд. Всюди буржуазія змагається притягти соціал-демократів до участі в уряді. Таким чином соціал-демократи беруть на себе відповідальність за загальну політику буржуазії. Досі комуністи боронилися з соціал-демократами в партіях, профспілках, на підприємствах, а зараз боротьба обертається в боротьбі між державами, тому що П. Інтернаціонал все більше намагається використати державний апарат у боротьбі проти Комуністичного Інтернаціоналу. Безумовно, що зараз відношення його до С.Р.С.Р. є більш вороже, ніж коли. Через те, про бляк комуністів з соціал-демократами не може бути й мови. Під тактикою є-

диного фронту повинно розуміти єдність авангарду, не втягуючи ще в боротьбу з пролетаріатом. Наприкінці докладач говорить про наслідки V Конгресу Комінтерна. Схарактеризувавши ухвали в окремих партіях, докладач зазначає, що основне гасло, висунуте Конгресом — це є гасло про більшовізацію партій. У Радській старій гвардії більшовізація Комсомол, на Заході-ж комуністичні кадри тільки що народжуються й загартовуються в боротьбі з капіталізмом. На Заході революційною боротьбою керує молодіж як і він повинен більшовізувати партію й мусить провадити нещадну боротьбу проти всіх спроб реніан марксизму. Над Комуністичним Інтернаціоналом Молоді — актуальне т. Мануїльський — вітає дух Леніна. Комуністичний Інтернаціонал Молоді повинен стати ленінським, під прапором ленінського від переможе (бурхливі оплески). На вечірньому засіданні конгресу заслухано доклад т. Шляєва про діяльність Виконкому Комуністичного Інтернаціоналу Молоді.

редній французській буржуазії, котрій обрало платити за воєнні операції та терати на курсії франка й котра може сподіватись одержати, наразі, дещо менше. Лишається ще Німеччина. Її новий проект дає приєднання територій, відірваних рурською окупацією й... нову петлю, тільки на цей раз добре намилена із м'якого американсько-англійського матеріалу сплетену. Обидваючи Німеччині позичку спеціально для того, щоби вона стала здатною платити, проект передбачає перехід залізниць, фінансів і тому подіб-

них "дрібниць" до м'ягеньких рук міжнародних миротворців, що з допомогою німецьких капіталістів зможуть тепер організувати й планомірно стягнути з німецького народу репараційну данину на славу відбудовання Європи. Як бачимо новий план відбудови Європи, являючись по суті новим планом грабунку народів Європи, передбачає низку змін у становищі окремих груп капіталу. Зміни ці оскільки серйозні, що трудно ще з певністю говорити про наслідок конференції.

ГОРОБЕЦЬ НА ГУСЯЧИХ ЯЙЦЯХ.

Де сильні тумани серпанком стелиться понад безкрайні багаттями, де споконвіку шумлять соснові бори, там спостерігає природу політук. Любить він П. Отож від нього й почули люди оповідання про горобця, що вперше висидіти гусячі яйця. Сіпу гуску мисливець, постріляв, а яйця у гнізд гусячому залишилися. "Горобець, літакчик, і заприпитів їх. — Ач, які ведні! каже: Висидів... Дітей матиму великих, як нікого... Ресепарів свої крильця горобецько тай сів собі на гусячих яйцях. Давгують сидів, і прірачо йому все ошпалося і сам, як скіпка став і навіть цвіричкати перестав — до горобічій горлячки "прільпе" язык цвіричканий. А яйця гусячі — хоч би тобі що небудь позначилося! Лежать собі. Господар очеретів і борів надпрінятих — політук сповнений дождевий кладки через гнізку багна клас і по них, на довгий сісток*" спірально ходив. Оттож дивиться він і бачить кумедно: горобець на гусячих яйцях! Махнув рукою дядько. Схарпанувшись горобець і смикнув утітати. Та не вистарило сили для лету, і покотился горобець тут же так і здох від виснаження. Та дядькові і трохи не боліло від горобичьої трагедії. "Таке пічкєме, а таке вперте!" — був дядьків осуд... "Як я відродив Польщу" — під оттакою назвою екмпонував книжку польський пан Дмовський. А Шляєвський каже, що то він відродив Польщу, а Тутут собі, а Вітос тек і кожний шляхтич чі куркул польський і в соймї й поза соймом вихваляється, що то власне він особисто, а не хтось інший таке чудо створив, що білий орел польський свої крила розчеперив і понад литовських і понад білоруськими і понад українськими землями. І кожний шляхтич похваляється, що білий орел польський крила свої ще більше розчеперить — "від моря до моря і аж до Дніпра" і тоді матиме шляхтиць державу велику як нікого. Отой орел польський білий уже нині подібний до горобця на гусячих яйцях. Схарпануть орла білого дядько — господар очеретів і борів надпрінятих та карпатських верховин зелених. Здохне орел польський білий. — "Таке пічкєме, а таке вперте"... промовить дядько — господар землі. Г. Юрлик.

НОВА "ВІДБУДОВА ЄВРОПИ".

Харківські "Вісті" з 18 липня містять з приводу міжлітвентської конференції в Лондоні наступну передмову: Відкриваючи лондонську конференцію держав-переможців у світовій війні, голова англійського уряду МекДоналд відгословив знамену промови, в котрій назвав план стягнення репарацій з Німеччини, вироблений комісією "знавців" під головуванням представника Америки — планом відбудови Європи. Трудно сперечатись проти того, що Европа дійсно заведена в такий стан, що її треба відбудувати. До цього стану господарчого й політичного розвалу довела її не тільки імперіалістична війна, за котру вина падає не на саму Німеччину, (як це говорять соціалістичний міністер робітничого уряду Англії), але й післявоєнна доба Версальського миру та рурської "поправки" до нього пана Пуанкаре. Пригадаймо, що й Версаль і рурська окупація теж творилися в супроводі розмов про відбудову Європи — і це дасть нам змогу правдиво оцінювати новий проект порятунку Європи. Проте маємо, у всякому разі, нову спробу, новий етап — і на нього варт затримати увагу, розглянувши нові моменти, що намітились на лондонській конференції. Коли версальська угода була компромісним рішенням питання про розподіл воєнної здобичі між переможцями, а подобки не були підписані на французській мові рурськими операціями пана Пуанкаре, що спірався на французький воєнний й магнатів індустрії, то зараз проект рятунку Європи написаний англійською мовою з ясно поз-

наченням американським акцентом. Проект Доса забезпечує інтереси американського капіталу, що вклав у німецькі підприємства великі суми й інтереси англійського імперіалізму (як знайшов собі прекрасну агентуру в "робітничому уряді"), котрому наполеонівські плани пуанкаристів досить таки досадили. В невідгидне становище, порівнюючи з попереднім, проект ставить Францію, власне французьку воєнницю, що мріє про повну ліквідацію Німеччини, як великого державного організму, та французьких магнатів індустрії, що мряли про об'єднання під своєю рукою французької та німецької промисловості. Тому-то в свій вступний промові МекДоналд так розшаркується перед американськими представниками й тому-то він так переконує свого французького колегу погодитись на повне прийняття проекту Доса, не змінюючи в ньому ані одної коми. Що-ж дає Європі цей проект? По перше — зміцнення в ній позицій американського капіталу, що й так досить загрозливо, що й так досить загрозливо, як у німецьку промисловість, так і в французькі фінанси. Англійському капіталові дає він рівноважність із французьким у справах поділу шкурки німецького ведмедя. Французький імперіалізм терпить досить серйозно. Але гірке зілля підслодожено сподіванкою, що Франція одержуватиме тепер, може не так багато, як хотілось би панові Пуанкаре й французьким біржовим магнатам, зате повноцінною монетого, забезпеченою американським долларом. Коли те мало втішиться героїв "національного блоку", зате може до впадоби припасти дрібній і се-

редній французській буржуазії, котрій обрало платити за воєнні операції та терати на курсії франка й котра може сподіватись одержати, наразі, дещо менше. Лишається ще Німеччина. Її новий проект дає приєднання територій, відірваних рурською окупацією й... нову петлю, тільки на цей раз добре намилена із м'якого американсько-англійського матеріалу сплетену. Обидваючи Німеччині позичку спеціально для того, щоби вона стала здатною платити, проект передбачає перехід залізниць, фінансів і тому подіб-

них "дрібниць" до м'ягеньких рук міжнародних миротворців, що з допомогою німецьких капіталістів зможуть тепер організувати й планомірно стягнути з німецького народу репараційну данину на славу відбудовання Європи. Як бачимо новий план відбудови Європи, являючись по суті новим планом грабунку народів Європи, передбачає низку змін у становищі окремих груп капіталу. Зміни ці оскільки серйозні, що трудно ще з певністю говорити про наслідок конференції.

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС КОМІНТЕРНУ МОЛОДІ.

Міжнародне становище і завдання Комінтерну Молоді.

Дня 17. липня почалась ділова робота IV Конгресу Комуністичного Інтернаціоналу Молоді. З доповіддю про світове становище й завдання Комуністичного Інтернаціоналу Молоді виступив тов. Мануїльський. Докладач дав уважний перегляд світового становища, підкресливши збільшення суверенітету капіталізму. Основні моменти, які определяють співвідношення сил у сфері капіталізму, це є розквіт американського капіталу за рахунок європейського й економічний підйом британських колоній. Останній процес збільшує стремління колоній до автономії, що в свою чергу загрожують силі британської імперії. Порівнюючи економічне становище всіх держав, що брали участь в світовій війні, докладач констатує тимчасову стабілізацію в переможених країнах і заострення економічного становища в країнах переможених. Версальський мир "балканізував" Європу. Держави, що виникли після війни, змушені провадити боротьбу за свої кордони й це є джерелом дід нових війн. Повоєнна сві-

това економіка виявляє зміну співвідношень між промисловими та аграрними країнами. Промислові держави скорочують виробництво — аграрні намагаються стати промисловими. Боротьба за ринок збуту продовжується в нових формах, ринки вона провадилася великими капіталістами, а зараз у ній беруть участь і дрібні держави. Виграє економічної кризи прокидаються пролетаріатом і середні верствами; останні, особливо в Німеччині, хутко впадають в апатії. Між буржуазією та пролетаріатом починається боротьба за середні верства. Тут треба перестеретись від ілюзій. Завоювати середні верства не владяться, а їх можна й повинно паралізувати. Комінтерн та Комуністичний Інтернаціонал Молоді повинні поставити це завдання перед своїми членами. Аграрна криза змінила становище селянства у всьому світі, селянство зреволюцізувалось, збільшується їхня політична активність. Симптоматично в цьому відношенні є утворення селянських партій у низці країн. Між буржуазією та проле-

тичного розвалу довела її не тільки імперіалістична війна, за котру вина падає не на саму Німеччину, (як це говорять соціалістичний міністер робітничого уряду Англії), але й післявоєнна доба Версальського миру та рурської "поправки" до нього пана Пуанкаре. Пригадаймо, що й Версаль і рурська окупація теж творилися в супроводі розмов про відбудову Європи — і це дасть нам змогу правдиво оцінювати новий проект порятунку Європи. Проте маємо, у всякому разі, нову спробу, новий етап — і на нього варт затримати увагу, розглянувши нові моменти, що намітились на лондонській конференції. Коли версальська угода була компромісним рішенням питання про розподіл воєнної здобичі між переможцями, а подобки не були підписані на французській мові рурськими операціями пана Пуанкаре, що спірався на французький воєнний й магнатів індустрії, то зараз проект рятунку Європи написаний англійською мовою з ясно поз-

наченням американським акцентом. Проект Доса забезпечує інтереси американського капіталу, що вклав у німецькі підприємства великі суми й інтереси англійського імперіалізму (як знайшов собі прекрасну агентуру в "робітничому уряді"), котрому наполеонівські плани пуанкаристів досить таки досадили. В невідгидне становище, порівнюючи з попереднім, проект ставить Францію, власне французьку воєнницю, що мріє про повну ліквідацію Німеччини, як великого державного організму, та французьких магнатів індустрії, що мряли про об'єднання під своєю рукою французької та німецької промисловості. Тому-то в свій вступний промові МекДоналд так розшаркується перед американськими представниками й тому-то він так переконує свого французького колегу погодитись на повне прийняття проекту Доса, не змінюючи в ньому ані одної коми. Що-ж дає Європі цей проект? По перше — зміцнення в ній позицій американського капіталу, що й так досить загрозливо, що й так досить загрозливо, як у німецьку промисловість, так і в французькі фінанси. Англійському капіталові дає він рівноважність із французьким у справах поділу шкурки німецького ведмедя. Французький імперіалізм терпить досить серйозно. Але гірке зілля підслодожено сподіванкою, що Франція одержуватиме тепер, може не так багато, як хотілось би панові Пуанкаре й французьким біржовим магнатам, зате повноцінною монетого, забезпеченою американським долларом. Коли те мало втішиться героїв "національного блоку", зате може до впадоби припасти дрібній і се-

редній французській буржуазії, котрій обрало платити за воєнні операції та терати на курсії франка й котра може сподіватись одержати, наразі, дещо менше. Лишається ще Німеччина. Її новий проект дає приєднання територій, відірваних рурською окупацією й... нову петлю, тільки на цей раз добре намилена із м'якого американсько-англійського матеріалу сплетену. Обидваючи Німеччині позичку спеціально для того, щоби вона стала здатною платити, проект передбачає перехід залізниць, фінансів і тому подіб-

них "дрібниць" до м'ягеньких рук міжнародних миротворців, що з допомогою німецьких капіталістів зможуть тепер організувати й планомірно стягнути з німецького народу репараційну данину на славу відбудовання Європи. Як бачимо новий план відбудови Європи, являючись по суті новим планом грабунку народів Європи, передбачає низку змін у становищі окремих груп капіталу. Зміни ці оскільки серйозні, що трудно ще з певністю говорити про наслідок конференції.

УКРАЇНІЗАЦІЯ ГАЗЕТ.

ХАРКІВ, 14. липня. — План праці Відділу Преси при ЦК К.П.С. (б.у.) на літній час передбачає українізацію газет: "Пуг і Молот" в Сумах, "Червоний Шлях" в Зіновівську (кол. Єлсавет), "Волинський Прапор" в Житомирі і "Доганський Пахар" в Бахмуті і браганізацію щотижневої масової селянської газети в Києві за рахунок скорочення козлів о-кружних газет. Українізується червоноармійська газета "Червона Армія", при ній за-сновується щотижнева газета селянського типу, щоб інформувати про українське життя червоноармійців-Українів між заходами зміцнення інституту робітників і сількорів і притягнення до робітничої партії робітників ленінського призову, висунутого найздатніших

робітників на постійну газету пращою і заснування у Харкові Центрального Робітничого Об'єднання. Буде переглянено і відомствени періодичні видання. Газетам національних меншостей буде зроблено матеріальну підтримку. Організується підготовча праща для заснування українських курсів журналістики. Крім того буде перевірено план Держвладу для видання підручників політграмоти, а також для В.У.З.ів (Вищих Учебних Заведень) і Радартишки і підручників на мові національних меншостей. Буде видано твори Леніна українською мовою, дешеву популярну літературу Ленінізму, підслону літературу для ленінського набору і політичну літературу на українській мові для сільської молоді.

М. ПРЧАН.

КАРПАТСЬКА НІЧ.

(Оповідання із збірки "Кровавий бог".)

(Докінчення.)

— А-а-а! — якось гнівно простогнав він і що сили було, кинув своєю шапкою в вогонь. Але шапка відбилася від кухні і впала в сніг. І ніби оскаженів Матвій. З страшною лютьстю почав рвати на собі одяг. Його руки найшли на ремінному поясі дві пари набійниць і він мигот розсечив їх, повитягав всі набой, підбіг до кухні і підняв шапку. Десь в захристі скрипнула двері і заскрипів від кількох кроків сніг. Матвій зарігнувся. Вдивився в чорну ніч і не тямлючи себе хутко занув в шапку всі набой та вступив її в дверцятка кухні. І що сили було побіг в церкву.

— Боже! Пропали всі! — Світа! — Не дали й спочити... Сонні, змучені і перелякані воляки зривалися на рівні ноги і безрадно тиснулись до холодних стін. Засвітили дві свічки. Передні боязко висували голови на двір і знову ховали назад. Всі були на ногах. Старшини спішно одягалися і шось кричали. Але в тій хвилі з захристі вбіг задиханий хухар і уривано, злякано розсказував поручникові: — Тільки я вишов... підложити дров, снідання треба... Не дійшов, як хтось від кухні утік. Я пристанув, а тут — в кухні вибух... Ціла бомба... Кухню розбило... Я не знаю... Поручник гостро допитувався. — Куди побіг? Багато їх? — Я не знаю, не бачив... — Десятник першої сотні! — крикнув поручник. — Мигот вийдіть зі своїми людьми і перегляньте все... Вставайте! Всі вставайте! Ціла церква зарілася. Брязкіт зброї, злякані шепоти і голосний стогін ранених. Всі були певні, що "ворон" підсунувся аж до церкви, окурузив її і жде на вихід всіх, щоби перестріляти. Та саме в тій хвилі, як перші воляки підходили до дверей, в церкві залунав хриплий-перерізаний голос: — Премудрості! На хвилю всі остовпіли і притихли. Очі кож-

ного шукали того, хто кричав. І найшли. На проповідниці, з прдбгніжними руками і тільки в сорочці, стояв розхристаний-блідий Матвій Шавала і кричав: — Ко волям послання від Христа, якого я бачив, чтеніє-є-є... Бога вбили, бога застріляли кажу вам!... Бог сконав з простредною головою, а є Христос у кожному з нас... Муки, кров, Карпати... — Матвій! Це Матвій! — залунали оклики. — Він божевільний! Стягніть його! — кричав поручник. — Браті! Не слухайте їх, бо Христос мені казав, що кров наша... — Чого стали, тягніть! Кількох воляків боязко підступили до сходів проповідниці. — Браті! Не лякайтеся тих, що збивають тіло, бо вони більше нічого не можуть зробити... Божий син Христос і його брати, товариш Янас і невірний Антонас і я, ученик його Матвій Шавала, глаголю вам... Близайшіе нам спасення... Голос Матвія все більше дрожав і він цілком не зважаючи на крики старшин та на метушню санітарів, а як передній санітар, що підліз до нього, намагався схватити його за руки, Матвій скажено схватив санітара за горло і всею силою кинув ним з проповідниці стрімголов по вузьких сходах. В церкві піднявся крик. Всі товпилися і тиснулися до проповідниці. Старшини самі намагалися пробитись крізь натовп до сходів і шось

голосно кричали. А Матвій лютував. — Геть з божого дому! Не скверните фари-сеї пороги святих! — І-бив кулаками в стіну, грозив усім. А потім відломив малу дошку, що служила попові за стійку на проповідниці і скажено кинув її в товпу. Розсколилися воляки, ще більше закричали. А Матвій тупав ногами, верещав, рвав на голові волосся. З його поклячених рук спливала кров і він розмазував її по цілому обличчю та виглядав ще страшніший. Тихо підкрався поручник по сходах і як тільки Матвій відвернувся, закинув на нього шнур і потягнув до себе. З доскотом злетіли оба по сходах на долину. І побачала страшна боротьба. Матвій копав ногами, ревів, кусав. На нього навалилася ціла купа воляків і він люто, всіми силами боровався. — Ви проти правди! Гадуки!... А як звязали його, то повільно втих. Втих і росплакався, як дитина. Блудні очі замазані кровю, шукали чогось по всіх, але уста мовчали. Воляки стояли кругом і голови їх хилилися сумно і обличчя їх були біліші снігу. Кожний співчував великому горю доброго Матвія Шавала. І кожний жахався думкою, що й з ним може так само статися. А Матвій — невідомо плакав. Плакали й деякі воляки. Ніхто вже не спав. Повільно бігли церковної вікна, бо на дворі дотлівала ніч. Морозна-карпатська ніч. (Кінець.)

ЗБИРАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ

на однокількі ілюстрований науково літературний журнал в Канаді і Злучених Держав

"РОБІТНИЦЯ"

що виходить кожного 1 і 15 в місяці

Участь беруть між іншими такі літературні й наукові сили: М. Прчан, М. Тарновський, В. Косак, М. Лужевич, Оксана Калужинська, др. Надія Стручкова, др. М. Сисак, др. Рост. Закінський, др. проф. М. Качанюк, Іван Ткачук, Василь Яблуненко, М. Шугальський і ин. кореспонденти в усіх країнах Європи.

"Робітниця" друкує дуже прибутливий надковий матеріал з ілюстраціями, цікаві новини з цього світа, літературні поради і має ділову сторінку та веселий куток.

Річна передплата тільки \$1.50, піврічна 80 ц.

Передплату посилайте на таку адресу: THE WORKINGWOMAN Cor Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.

